

**Міністерство культури та інформаційної політики України
КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР»**



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної діяльності КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР»

Віталій Карась
Віталій КАРАСЬ
«30» серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІМПРОВІЗАЦІЯ»**

Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-наукова програма

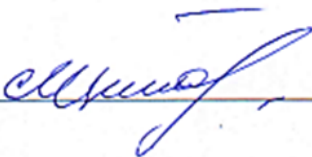
другий
магістр
02 «Культура і мистецтво»
025 «Музичне мистецтво»
«Музичне мистецтво»

**Дніпро
2024**

Розробник: *Вінаріков Данило Сергійович* – доктор мистецтва, викладач кафедри оркестрових інструментів

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Імпровізація» відповідає стандарту другого рівня вищої освіти (ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-науковій програмі «Музичне мистецтво» 2024 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» 2024 / 2025 навчального року, методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

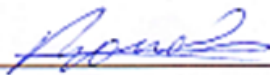
Гарант ОНП



Світлана ЩИТОВА

Робочу програму вибіркової навчальної дисципліни «Імпровізація» другого рівня вищої освіти (освітній ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням науково-методичної ради КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 6 від «26» червня 2024 року).

Голова ради



Дмитро ВОЛОВИК

Робочу програму нормативної навчальної дисципліни «Імпровізація» другого рівня вищої освіти (освітній ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні кафедри народних інструментів КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 6 від «25» червня 2024 року).

Завідувач кафедри



Сергій ГОРОВОЙ

1. Опис навчальної дисципліни

Кількість кредитів – 7	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 1-й
Тижневих годин: аудиторних – 1 самостійної роботи – 1,1	Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»	Семестри –1-й, 2-й
Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної роботи – 1/1,1	Рівень вищої освіти – другий	Індивідуальні заняття – 55 годин
Вид контролю – залік	Ступінь вищої освіти – «магістр»	Самостійна робота – 65 години

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

Мета дисципліни «Імпровізація» – підготовка фахівців високої кваліфікації, які володітимуть високопрофесійними теоретичними та практичними знаннями для подальшого становлення їх як виконавців у галузі джазового мистецтва.

Завдання дисципліни – сприяти всебічному та збалансованому розвитку виконавської майстерності, досягнення майбутніми фахівцями високого професійного та технічного рівня володіння навичками музиканта імпровізатора.

За результатами навчання здобувач має знати:

- етапи історичного розвитку джазового мистецтва та, безпосередньо, імпровізації в контексті джазового мистецтва;
- володіння теоретичними знаннями;
- розуміння складових елементів імпровізації;
- вивчення джазових стильових напрямів та їхніх законів;
- опанування термінологією, що склалася в мистецтвознавстві та, зокрема, термінологію джазового мистецтва;
- створення власного імпровізованого соло;
- застосування теоретичних знань на практиці.

Вміти:

- виконувати на високому професійному рівні джазові стандарти різних стилів та жанрів;
- використовувати теоретичні знання;
- застосовувати технічні засоби, такі як гами та арпеджіо;
- вміти аналізувати соло транскрипції;
- вміти робити власні соло транскрипції;
- відрізнити стилі джазової музики;

- застосовувати теоретичні знання на практиці.

Компетентності:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.3.1. Загальні:

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

2.3.2. Спеціальні (фахові):

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики/ звукорежисерської практики обробки звуку.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

2.4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 5. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

3. Програма навчальної дисципліни

Заняття з дисципліни «Імпровізація» базуються на програмі, що формується викладачем на основі рівня студентів, їх індивідуальних здібностей, які визначаються за допомогою тестів та розподілом студентів по групах за рівнем складності, де С – початковий, В – середній та А – просунутий. Протягом кожного семестру студенти вивчають теоретичний матеріал на прикладі джазових стандартів, які упорядковані у хронологічному порядку, що залежить від рівня складності та епохи виникнення.

Орієнтовний план вивчення теоретичної складової та джазових стандартів:

семестр 1

1. Лади натурального мажору
2. Септакорди
3. Прогресія II–V–I на прикладі джазового стандарту «Afternoon in Paris»
4. Симетричні лади
5. Надбудови акордів

6. Альтерації надбудов
7. Аналіз джазового стандарту «All the things you are»
8. Пермутації та мелодичні структури: пермутації мажора 1–2–3–5 та мінора 1–3–4–5; мажора 5–6–7–9 та мінора 5–7–8–9 : мажора 9–10–#11–13 та мінора 9–11 –12–13. Пермутації на прикладі джазового стандарту «There will never be another you»

семестр 2

1. Пентатоніка та її види
2. Блюзовий лад
3. Блюз та його види
4. Прогресія III–VI–II–V
5. Ознайомлення з джазовим стандартом «Billie’s Bounce»
6. Тритонова заміна
7. Знайомство з формою Rhythm Changes
8. Регармонізація
9. Знайомство з джазовим стандартом «Oleo»
10. Акорди Джона Колтрейна (Coltranes Changes)
11. Модальний джаз
12. Аналіз джазового стандарту «So What»
13. Тризвукові пари
14. Гра поза гармонією

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	Практ	Лабор	Індив	Сам.р
Семестр 1						
Лади натурального мажору	7				2	5
Септакорди	7				2	5
Прогресія II–V–I на прикладі джазового стандарту «Afternoon in Paris»	7				2	5
Симетричні лади	7				2	5
Надбудови акордів	7				2	5
Альтерації надбудов	8				3	5
Аналіз джазового стандарту «All the things you are»	7				2	5
Пермутації та мелодичні структури	7				2	5
<i>Разом у 1-му семестрі</i>	<i>59</i>				<i>17</i>	<i>40</i>
Семестр 2						
Пентатоніка та її види	4				2	2
Блюзовий лад	5				1	4
Блюз та його види	3				1	2
Прогресія III–VI–II–V.	3				1	2

Ознайомлення з джазовим стандартом «Billie's Bounce»	3				1	2
Тритонова заміна	6				2	4
Знайомство з формою Rhythm Changes	4				2	2
Регармонізація	5				1	4
Знайомство з джазовим стандартом «Oleo»	3				1	2
Акорди Джона Колтрейна (Coltranes Changes)	3				1	2
Тритонова заміна	5				1	4
Знайомство з формою Rhythm Changes	3				1	2
Модальний джаз	6				2	4
Аналіз джазового стандарту «So What»	3				1	2
Тризвукові пари	4				2	2
Гра поза гармонією	3				1	2
<i>Разом у 2 му семестрі</i>	<i>63</i>				<i>21</i>	<i>42</i>
Всього годин	120				38	82

**5. Теми практичних занять
навчальним планом не передбачені**

**6. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачені**

7. Теми індивідуальних занять

<i>Назва теми</i>	<i>Всього годин</i>
Лади натурального мажору	4
Септакорди	4
Прогресія II–V–I на прикладі джазового стандарту «Afternoon in Paris»	4
Симетричні лади	4
Надбудови акордів	4
Альтерації надбудов. Аналіз джазового стандарту «All the things you are»	4
Пермутації та мелодичні структури	6
Пентатоніка та її види	2
Блюзовий лад	2
Блюз та його види	2
Прогресія III–VI–II–V. Ознайомлення з джазовим стандартом «Billie's Bounce»	6
Тритонова заміна	3
Знайомство з формою Rhythm Changes	3
Регармонізація. Знайомство з джазовим стандартом «Oleo»	6
Акорди Джона Колтрейна (Coltranes Changes)	3
Тритонова заміна	3
Знайомство з формою Rhythm Changes	3
Модальний джаз. Аналіз джазового стандарту «So What»	6
Тризвукові пари	3
Гра поза гармонією	3
Усього за навчальним планом	76

8. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Знайомство з різними варіантами виконання даних творів визнаними майстрами джазового мистецтва.	20
2	Написання аранжування обраного твору з програми ансамблю самостійно або в групах з учасниками ансамблю.	48
3	Вивчення ансамблевих партій та відпрацювання їх у колективі та самостійно.	46
4	Виконавський аналіз форми та художнього змісту творів програми та підготовка їх до виступу	20
Всього за навчальним планом		134

9. Методи та технології навчання

Вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Імпровізація» передбачає поєднання різних методів і технологій проведення індивідуальних занять. Серед них активні методи, наочні (ілюстрування, демонстрування, комп'ютерна презентація), дискусійне обговорення, праця з навчально-методичними книгами, науковими статтями та електронними ресурсами, методи організації та проведення самостійної роботи (виконання індивідуальних творчих завдань, підготовка презентацій власних творів). За технічної можливості робота із комплексом спеціалізованих програм для акустичного аналізу, звукового моделювання, робота із професійними програмами для обробки та аналізу звуку. Під час проведення занять використовуються такі методи:

1. У процесі роботи над художнім матеріалом:
розмовний (бесіда, діалог, роз'яснення);
наочний (ілюстрування, демонстрування);
практичний (індивідуальна гра на власному інструменті або фортепіано).
2. За організаційним характером навчання:
методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
методи контролю та самоконтролю у навчанні;
бінарні методи навчання (поєднання теорії та практики).
3. За логікою сприйняття та засвоєння навчального матеріалу:
індуктивно-дедуктивні, репродуктивні, проблемні,
риторично-інтерпретаційні, постановочно-аналітичні методи.

11. Форми, методи та критерії оцінювання

Основними формами контролю знань та вмінь є перевірка самостійних робіт здобувача другого рівня вищої освіти. До контрольних заходів відносяться: поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль. Здобувач вищої освіти, відповідно до робочої навчальної програми дисципліни, виконує певні види навчальної роботи. Поточний контроль проводиться у формі перевірки домашнього завдання

кожного заняття. Домашнє завдання поділяється на теоретичну та практичну форму. Практична форма може здійснюватись під аккомпанемент фортепіано, грі в ансамблі або за допомогою програми iReal Pro.

Підсумковий контроль наприкінці 2 семестру проводиться у формі заліку. На заліку виконується програма з 4 композицій у власних аранжуваннях учасників ансамблю. Допускаються авторські композиції студентів в аранжуваннях згідно відповідному складу ансамблю.

12. Методичне забезпечення

12.1 Друковані та електронні матеріали.

12.2 Робоча програма з дисципліни.

12.3 Силабус дисципліни

13. Рекомендована література

1. Горчаков С.П. / Зудін Н.А., Макаров Є.П., Ніколаєв В.І. Інструментовка для духового оркестру. К., 2005. 135 с.
2. Скворцов О. Третя течія. New Style. URL: Retrieved from [https://newstyle-mag.com/third-stream-music/All about Jazz](https://newstyle-mag.com/third-stream-music/All%20about%20Jazz). Results for “Ben Wendel – Dan Tepfer” by Aaj Italy Staff. URL: Retrieved from <https://www.allaboutjazz.com/tag-ben-wendel-dan-tepfer>
3. All about Jazz. Review by Mark F.Turner, Wayne Shorter–“Alegria”. URL: Retrieved from <https://www.allaboutjazz.com/alegria-wayne-shorter-verve-music-group-review-by-mark-f-turner.php>
4. All Music. Review by Shawn M.Haney – Paul Desmond with Strings. URL: Retrieved from <https://www.allmusic.com/album/desmond-blue-mw0000197449>
5. All Music. Review by Thom Jurek, Chris Potter – “Imaginary Cities”. URL: Retrieved from <https://www.allmusic.com/album/imaginary-cities-mw0002793831>
6. Bob Mintzer “12 Contemporary Jazz Etudes”. New York. 1985. 48 p.
7. Dobbins B. Jazz arrangement and composition. A line approaching. Advance Music, 2018. 151 p.
8. Marshall W.Stearns. The Story of Jazz. Oxford University Press 1956/1958/1970/1974. London. University Press, 225 p.
9. Lindsey G. The jazz arrangement from the quartet to the Big Bend. Staff Art Publishing, 2004. 180 p.
10. Lowell D., Pullig K. Arranging For Large Jazz Ensemble. Berklee Press, 2003. 216 p.
11. Mancini G. The score and sound. Northridge Music, 2018. 130 p.
12. Nestico S. The Complete Arranger. Fenwood Music Co., 2015. 422 p.

Інтернет джерела

13. Buddy Rich “Funk City Ola”. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=66NPVw3iCIw>

14. Buddy Rich "Nutville" Live 1974. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=A2Dh1cyHK1A>
15. Charlie Parker "Anthropology". URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=AMuItUv9xZc>
16. Charlie Parker with Strings. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=DP7E0K4IMqo>
17. Chris Potter "Imaginary Cities" (Documentation). URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=gdhGd3ilnZc>
18. Count Basie "April in Paris". URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=wCmcoZktZG4>
19. Bill Evans clinic on Jazz Saxophone at Mariachi Moscow. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=YZJQ0uvU0UI&t=3s>
20. Billie's Bounce – Dexter Gordon's (Bb) Transcription. Transcribed by Carles Margarit. URL: Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=WW5dRwt_Ef4
21. Bob Mintzer & WDR Big Band – Reflections on Count Basie. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=tKgJH0qKs8M&t=1593s>
22. Count Basie "C.B. Express". URL: Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=6hkTd_Rr9u0
23. Miles Davis "Kind of Blue". URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=kgRcCyey1hM>
24. Count Basie "Front Burner". URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=2X241-4dBtg>
25. Dark Side Trio "Danylo Vinarikov Ensemble with Friends. Industrial Song": URL: Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=55QdN3CBSaI&list=OLAK5uy_k_YyyDmL_pIya2Wh8zwCwQOvPVrqW-24c
26. Dark Side Trio "Haiku": URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=3fk0g3uQAv0>
27. Dark Side Trio "Old Bookcase" 2018. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=PzxPeeFCSyo>
28. Duke Ellington "Caravan". URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=YkLBSLxo5LE>
29. Eli Degibri Quartet with Avishai Cohen – The Spider, Live at the Tokyo Jazz festival. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=agRuLzm69Nk>
30. Gene Krupa & His Orchestra 1974 Boiler Room Drum Solo from "Beat the Band" Red Rodney. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=93U1LBalja8&t=27s>
31. George Gershwin "Rhapsody in Blue" / Leonard Bernstein/ New York Philharmonic (1976). URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=cH2PH0auTUU>
32. Glenn Miller Orchestra. Directed by Wil Salden "American Patrol". URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=niYPjvd7y-Y>

33. Gunther Schuller “Seven Studies on Themes of Paul Klee” 1959. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=lJrBPmoK6zA>
34. James Carter clinic at Mariachi Sax boutique. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=v7bcVdgHgcl>
35. Jazz Big Band tips & rehearsal techniques. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=6CH-IE99ZvU&t=224s>
36. Jazz History Online. Charlie Parker with Strings by Thomas Cunniffe. URL: Retrieved from <https://jazzhistoryonline.com/bird-with-strings/>
37. Joao Gilberto & Stan Getz – 1963. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=AZhz2XLhpQM>
38. John Coltrane “A Love Supreme” 1965. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=ll3CMgiUPuU>
39. Oscar Peterson Trio – 1965. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=M95UzNPfjhE>
40. Sammy Nestico and The SWR Big Band “Fancy Pants”. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=wCmcoZktZG4>
41. Sammy Nestico. This is the Moment. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=Eb2huIQPZ4k>
42. Stan Getz. Billie’s Bounce Tenor Saxophone transcription. URL: Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=hNEYD29X_SE
43. Stan Kenton. A Little Minor Booze. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=VRTjdNjC2PU>
44. We wish You a Merry Christmas – Jazz Ensemble. URL: Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=Q_0zG2-__i0
45. Woodwind Orchestration lecture. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=GPFMfG28i-s>
46. Ліндсі Гарі. Майстер клас по аранжуванню. URL: Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=jI4gQVjG-t4>